

Liv & Längtan

SVENSKA KYRKAN DÄR DU BOR NR 4 • 2020

pilgrim

Vilse på livsvandringen

Det känns som om jag har gått vilse på min livsvandring. Inget är som förut. Det vi är med om nu har vi aldrig varit med om förut. Och när det tar slut? När blir allt som vanligt? Det kan ingen meddela, för ingen vet. Och blir det ens som vanligt? Inte för alla.

Landskapet omkring oss har förändrats, vi känner inte igen oss. Det är ett okänt och främmande landskap, kanske till och med skrämmande.

Vi befinner oss i en period på livsvandringen då några av oss blir mer ensamma än vanligt och plötsligt gör döden sig påmind på ett sätt den inte gjort tidigare.

Vart tog den ljuva sommartiden vägen, som vi sjunger om och som skulle komma nu? Den kommer, men den blir annorlunda.

I dessa tider får vi försöka att hjälpas åt att se det ljusa i det mörka. Vi går tillsammans på denna livsvandring där vi just nu famlar. Att sätta ord på våra tankar och vår oro kan vara en hjälp i dessa tider. Skriva ned tankarna eller prata med en vän, en diakon eller en präst.

Gud går vid vår sida, även i det okända landskapet, en relation som vi ibland kan ana, i kyrkan (som håller öppet), i naturen, på sjukhuset, i vårt liv, och i samtalet. I förändringen, i uppgivenheten och i hoppet, i hopplösheten och i framtidstron...

För trots allt kommer en sommar, en vändpunkt och en framtid.

CATHARINA HELMERSSON

Församlingsherde i S:t Lars församling

*”Vi går tillsammans
på denna livsvandring
där vi just nu famlar.”*

LIV & LÄNGTAN NR 4 • 2020

ges ut 6 juni av Linköpings domkyrkopastorat

ANSVARIG UTGIVARE: Peter Lundborg

REDAKTION: Royne Mercurio, Elke Ridderstad,
Catharina Helmersson, Helena Sederström, Axel Arkstål

OMSLAGSFOTO: Royne Mercurio

GRAFISK FORMGIVNING: Royne Mercurio,
Elke Ridderstad, Axel Arkstål

NÄSTA NUMMER: kommer den 15 augusti

TRYCK: LTAB DISTRIBUTION: Svensk Direktreklam
MILJÖ: Liv & Längtan är Svanenmärkt

SVENSKA KYRKAN I LINKÖPING

VÄXEL: 013-30 35 00. Måndag–torsdag 08-12, 13-16.30,
samt fredag 08-12, 13-15.30

PASTORSEXPEDITIONEN: 013-30 35 50

E-POST: linkoping.info@svenskakyrkan.se

HEMSIDA: svenskakyrkan.se/linkoping

FACEBOOK: facebook.com/svenskakyrkanlinkoping

SID 18-19

INNEHÅLL

Välkommen!

Kyrka i rörelse SID 4-7

Kyrkan är öppen i sommar. Här hittar vad som händer i våra kyrkor under sommaren.

Artikel SID 8-11

En pilgrimsvandring kan börja runt husknuten och är en resa som även går inåt. Möt nya pilgrimsprästen i Vadstena, Rickard Borgenback.

Artikel SID 12-13

Två pilgrimsleder går genom Linköping. För den som vill prova på att pilgrimsvandra kan sträckan genom Linköping vara en lagom dagsvandring att börja med.

Artikel SID 14-15

Mathjälpen är Svenska kyrkans sätt att hjälpa människor med matinköp under coronapandemin. Möt Tuva som är en av dem som handlar.

Artikel SID 16-17

Många av kyrkans mötesplatser ställs in under coronapandemin. Nu ställer vi om för att kunna ställa upp.

Kyrkikipedia SID 18-19

Om kyrkoåret, pingst och trefaldighetstiden.

Artikel SID 20-21

Många traditioner förändras i år. Skolavslutning, midsommar och semester blir inte som vanligt. En förlust som kan kräva sitt sorgearbete. Prästen Karin Thorén funderar kring hur vi kan hantera sorgen.

Artikel SID 22-23

Gör en kyrklig hemester och upptäck lokala utflyktsmål.

Artikel SID 24-27

Domkyrkan har många dolda rum dit de flesta inte har möjlighet att komma. Följ med på upptäcktsfärd.

Artikel SID 28-29

När världen drabbas av en pandemi förvärrar det en redan svår situation för människor som lever i utsatthet. Act Svenska kyrkan finns på platser där handtvätt och social distansering överhuvudtaget inte är möjliga.

Information SID 30

Kontaktinformation till våra församlingar.

Livet på griftegårdarna SID 31

Nu skapas ceremoniplatser för begravning utomhus.

SID 8-11**SID 14-15****SID 16-17****SID 20-21****SID 12-13****SID 28-29****SID 24-27**

Kyrkan är öppen i sommar

Alla våra kyrkor har öppet i sommar för ljuständning, enskild bön och ofta även för samtal. Öppettiderna för varje kyrka hittar du här nedan. Här finns även utöver många vackra kyrkorum även morgonböner, vandringar och konstutställningar, som du kan ta del av på ett coronasäkert sätt.

Vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer och eventuella förändringar hittar du på svenskakyrkan.se/linkoping

Berga kyrka

MORGONBÖN Tis-fre 09.00 (from 14 juni)

ÖPPETTIDER

Tis-fre 09.00-12.00

Sön 10.00-13.00

Kyrkan är öppen även andra tider om gatupratarerna utanför kyrkan står ute.

ÖPPEN DIAKONIMOTTAGNING

Onsdagar 15.00-16.30 Berga kyrka

Vidingsjö kyrka

MORGONBÖN Mån-fre, 09.00 (from 14 juni)

ÖPPETTIDER

Mån-fre 09.00-16.00

Sön 09.00-16.00

MEDITATIONSVANDRINGAR (start 21 juni)

Söndagar 16.00 Vidingsjö kyrka (inställt vid dåligt väder).

MUSIK I SOMMAR

från Berga församling sänds på facebook.com/bergaforsamling

14 JUNI 18.00 Musik med Liunga Pipare

21 JUNI 18.00 Saxofonkvartetten Sax au four sprider sommarstämning

28 JUNI 18.00 Vila i Gud – stillsamma sånger för vila och eftertanke med Carina Nylund

2 AUG 18.00 "Ted möter Monica" med Alexander Olsson och Helena Nordin

Domkyrkan

MORGONBÖN Mån-fre, sön 09.00

ÖPPETTIDER Alla dagar 09.00-18.00

GUIDNINGAR 23 juni-16 aug

Tis 09.00 Morgonbön och guidning

Tors 12.00 Middagsbön och guidning

Sön 09.00 Morgonbön och guidning

TEXTILUTSTÄLLNING med Inger Hasselgren

ÖPPET HUS • SOMMAR v.25-33

Onsdagar 13.30-16.00 i domkyrkoparken och församlingshemmet. Vi är ute om vädret tillåter annars i församlingshemmet. För alla åldrar. 14.00 Lek, fika och sång.

DANS & SÅNG I DOMKYRKOPARKEN

Tisdagar 14.00-14.20 oavsett väder

SPANAN & SKAPAN v.25-33

Tisdagar 16.00-17.30

Vi ses i Domkyrkan, går sedan till Ateljen i församlingshemmet där vi skapar.

MÅN 15 JUNI

- 10.00 Sång i Domkyrkan (0-6 år)
- 14.00 Detektiver i Domkyrkan (4-8 år)
- 15.00 Frälsarkransen, vi letar efter pärlorna i golvet (4-8 år)

TIS 21 JULI

- 10.00 Sång i Domkyrkan (0-6 år)
- 11.00 Detektiver i Domkyrkan (4-8 år)

TIS 28 JULI

- 10.00 Sång i Domkyrkan (0-6 år)
- 11.00 Frälsarkransen. Vi letar efter pärlorna i golvet (4-8 år)

TIS 4 AUG

- 10.00 Sång i Domkyrkan (0-6 år)
- 11.00 Detektiver i Domkyrkan

MÅN 10 AUG

- 10.00 Sång i Domkyrkan (0-6 år)
- 11.00 Frälsarkransen, vi letar efter pärlorna i golvet (4-8 år)
- 14.00 Detektiver i Domkyrkan (4-8 år)
- 15.00 Godly play, en bibelberättelse på annorlunda sätt (4-8 år)

Ansgarskyrkan i Gottfridsberg

MORGONBÖN Tis-fre 09.00 v.25-33

ÖPPETTIDER Tis-fre 09.00-14.00

SÅNG & GÅNG Promenad, sång och bön på tisdagar 14.00 (start 16 juni). Ta med eget fika och vattenflaska. Inställt vid regn eller överdriven värme.

PILGRIMSVANDRING En vandrande gudstjänst på söndagar 16.00 (5 juli-16 aug). Ta med eget fika och vattenflaska. Inställt vid regn eller överdriven värme.

Sankta Maria i Johannelund

MORGONBÖN Tis 09.00 i kyrkan

ÖPPETTIDER Sön 10.00-13.00

Kyrkan är öppen även andra tider om gatuprataren utanför kyrkan står ute.

PROMENAD

Ons 14.00-15.00 Vi går en promenad tillsammans i Johannelund, för alla åldrar.

Landeryds kyrka

MORGONBÖN Lör 09.00

ÖPPETTIDER (ej 21 juni)

Tors-fre 09.00-16.00

Lör 09.00-17.00

Sön 16.30-19.00

PILGRIMSVANDRING

Sön 18.00 Start utanför Landeryds kyrka (ca en timme).

S:t Hans kyrka i Ekholmen

MORGONBÖN Mån-fre, sön 09.00

ÖPPETTIDER (ej 21 juni)

Mån-fre 09.00-12.00

Ons även 17.00-19.00

Sön 09.00-13.00

PILGRIMSVANDRING

Start utanför S:t Hans kyrka

Sön 11.00 den 21/6, 12/7, 2/8 och 23/8 (ca en halvtimme)

SOMMARUTSTÄLLNING 17 maj-30 juni

A Heart for All – Abstrakt och fantasi.

Anna Karlsson ställer ut målningar i akryl.

PROMENAD

Tis 10.00. Start utanför Hackeforsgården.

SAMTAL I TRYGG MILJÖ På innergården i S:t Hans kyrka finns en säker samtalsplats med två separata ingångar från kyrkans norra sida. På var sida om en stor plexiglasskiva finns två stolar. Samtalet kan vara med någon man inte kan träffa annars och kanske har längtat efter att kunna sitta rätt nära och samtala med. Platsen kan också användas för samtal med präst eller diakon. Platsen är bokningsbar via församlingsexpeditionen 013-30 38 00 (vardagar 08.00-12.00) Läs mer på sidan 16-17.

Mikaelskyrkan i Ryd

MORGONBÖN Mån, ons-fre 09.00

MIDDAGSBÖN Mån-fre 11.50

ÖPPETTIDER

Vardagar 09.00-15.00

Sön 09.30-12.00

FIKA I TRÄDGÅRDEN

Onsdagseftermiddagar.

Kaffe och te finns. Vill man ha något att tugga på till så tar man med det själv :)

KYRKA I RÖRELSE

S:t Lars kyrka

ÖPPETTIDER (till och med 18/6)

Mån-tors 11.00–17.00

Fre 11.00–16.00

Lör-sön 11.00–15.00

Midsommarafton och midsommardagen är kyrkan stängd, men öppen söndagen den 21 juni 11.00–15.00.

SOMMARÖPPET (29/6–30/8)

Tis-tors 11.00–17.00

Fre 11.00–16.00

Lör 11.00–15.00

KVÄLLSÖPPET I KYRKAN

12 juni 21.00–01.00

KONSTUTSTÄLLNING – ”NÄRHET”

Akvarellkonstnär Sofia Gregersen från Bestorp, ställer ut konst i S:t Lars kyrka

mellan 23 juni och 9 augusti. I en tid då vi inte kan resa och distansering är ett ledord, fokuserar hon i sina bilder på upplevelser och intryck som är oss alldeles nära.

ORGELVISNING

Ons 1 och 8 juli 14.00–15.00 för barn och familj. Bo Ingelberg visar, spelar och berättar om S:t Lars orglar.

SOMMARPILGRIMSVANDRINGAR

Vi vandrar tillsammans från S:t Lars kyrka 13.00 och beräknar vara vid Domkyrkan 15.00. Vi går olika sträckor och passar på att fördjupa oss i olika aktuella frågor och ämnen med förankring till bibeltexter. Alla är välkomna och sträckan varierar mellan 3–5 km. Ingen anmälan.

11/6, 18/6, 23/7, 30/7, 13/8 och 20/8.

Kontakt: Tuva Fredin 013–30 37 57 eller Annika Appel 013–30 37 28.

Skäggetorps kyrka

ÖPPETTIDER

Tis-fre 09.00–12.00

Sön 09.30–12.00

Tannefors kyrka

ÖPPETTIDER

Sön 17.00–19.00. Bön 19.00.

Kyrkan är öppen även andra tider om gatupratarer utanför kyrkan står ute.

Allhelgonakapellet

FOTOUTSTÄLLNING

Livsvandringen rymmer tolv svartvita fotografier av fotografen Bernt-Ola Falck (1962–2006) kombinerade med korta reflekterande texter av före biskopen Martin Lönnebo. Utställningen finns att se i Allhelgonakapellet på Centrala griftegårdarna. Kapellet är öppet vardagar 09.00–15.00.

Drop in-dop

Drop in-dopet erbjuder ett enkelt sätt där du och/eller ditt barn kan bli döpt. Dopet sker i Svenska kyrkans ordning och allt ordnas på plats, från registrering till dopkaffe. Du behöver inte anmäla dig/er i förväg. Dopgudstjänsten kostar ingenting. Just nu har vi en begränsning på max 10 gäster.

Vill du förboka? Kontakta Pastorsexpeditionen 013–30 35 50, linkoping.pastorsexpedition@svenskakyrkan.se

DROP IN-DOP PÅ GÅNG

S:t Lars kyrka lördagen den 22 augusti mellan 10.00–15.00. Om du har frågor så kontakta gärna: Cecilia Öberg, präst 013–30 37 52, cecilia.oberg@svenskakyrkan.se

Domkyrkan lördagen den 26 september mellan 10.00–15.00. Om du har frågor så kontakta gärna: Anna-Carin Gabelic 013–30 35 81, anna-carin.gabelic@svenskakyrkan.se

Läs mer på: svenskakyrkan.se/linkoping/dropindop

Sjukhuskyrkan på US

Sjukhusets Stilla rum (fd meditationsrummet) är öppet för ljusständning och bön. För kontakt med Sjukhuskyrkan ring sjukhusets växel 010-103 00 00 eller se linkopingssjukhuskyrka.se

Behöver du någon att prata med?

Välkommen att kontakta kyrkan när du vill prata med en präst eller en diakon. Du behöver inte vara kristen eller medlem i Svenska kyrkan och det kostar ingenting.

När livet är svårt kan du behöva samtala med någon. Att få dela sina tankar med någon kan göra stor skillnad. Samtal med en präst eller en diakon i Svenska kyrkan kallar vi ofta för själavårdssamtal, och det som sägs stannar mellan er.

För präster och diakoner är tron på Gud självklar, men du behöver inte tillhöra Svenska kyrkan eller vara troende. Du får – men behöver inte – prata om Gud, läsa Bibeln eller be när du talar med en präst eller diakon.

Läs mer och boka ett samtal på svenskakyrkan.se/linkoping/samtal eller kontakta din församling. Församlingarnas kontaktuppgifter hittar du på sid 30.

Jourhavande präst

Jourhavande präst är tillgänglig och lyssnar de tider på dygnet då det kan vara svårt

Digitala gudstjänster

Varje vecka kan du ta del av en digital gudstjänst på facebook.com/svenskakyrkanlinkoping eller svenskakyrkan.se/linkoping/digitala-gudstjanster

Sommarens gudstjänster

En ny gudstjänst läggs ut varje söndag 10.00: 7 juni Berga, 14 juni S:t Lars, 21 juni Domkyrkan, 28 juni Gottfridsberg, 5 juli Landeryd, 12 juli Johannelund, 19 juli Skäggetorp, 26 juli Ryd, 2 aug

Tannefors, 9 aug Berga, 16 aug S:t Lars.

SVT och SR:s gudstjänster hemifrån

Varje söndag 10.00 i SVT2 sänder Sveriges television en gudstjänst från någon av landets alla kyrkor eller på svtplay.se/gudstjanst

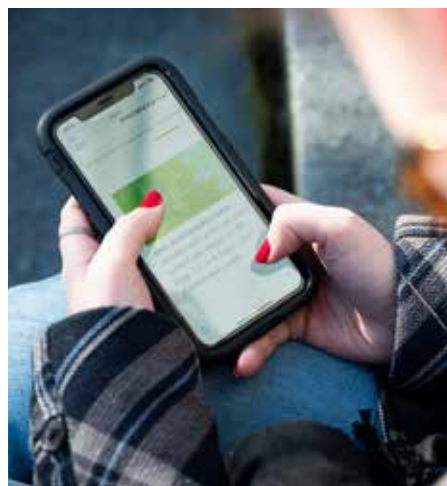
Sveriges radio sänder radiogudstjänster varje söndag 11.03 i P1 eller på sverigesradio.se/gudstjansten

att få kontakt med en präst i församling. Du kontaktar Jourhavande präst via telefon, digitalt brev eller chatt. Just nu under coronapandemin har Jourhavande präst extra öppet.

RING Jourhavande präst tar emot samtal alla dagar 17-08. Ring 112 och fråga efter Jourhavande präst.

SKRIV DIGITALT BREV Du kan skicka ett digitalt brev till Jourhavande präst när du vill. Brevlådan är alltid öppen.

CHATTA Genom chatten når du Jourhavande präst alla dagar i veckan, 18-24. Du chattar och skickar digitalt brev via svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Att vara pilgrim

Pilgrimsvandringen är något som kan börja runt husknuten. Utrustningen behöver inte vara mer avancerad än ett par bekväma skor. Det som skiljer pilgrimsvandringen från andra vandringar är att det även är en vandring inåt.

Möt pilgrimsprästen Rickard Borgenback på nästa uppslag och upptäck pilgrimsleden genom Linköping på sidorna efter det.

Varje ny dag, varje stund,
varje ny sträcka på min
livsvandring – det är en
upptäckt. Jag är någon.
Jag vill något. Något ligger
framför mig.

Pilgrimer finner vi i flera kulturer och i de flesta religioner. Pilgrim kommer enligt många från betydelsen i ordet främling.

Att göra en pilgrimsvandring innebär att man bryter upp från vardagens mönster, det vana och trygga och ger sig ut på vandring. Själen och kroppen aktiveras. Man möter människor som man inte skulle möta i det dagliga livet. Genom vandringen tar du i anspråk resurser som du annars kanske inte använder och får därmed perspektiv på ditt liv i en tid då så mycket händer att du har svårt att se de stora linjerna.

Pilgrimens sju nyckel ord

Frihet Att lugnt vandra i naturen utan almanacka och kalender ger dig yttre och inre frihet från alla stressfaktorer. I vandringens frihet exponeras skrattet och sorgen, ja varje lager under livsytan blottläggs. Staven är frihetens symbol.

Enkelhet När ränseln packas inser du att du inte behöver 25 kilo på ryggen, utan tolv. Lite mat, vatten och ett klädbyte räcker. Sovsäck, liggunderlag och en yta att sova på. Det mesta och det bästa i livet är gratis. Man inser snart att man inte behöver så fasligt mycket. Du lever gott ändå.

Tystnad Att gå i stilla eftertanke är att gå mot vardagskulturen med dess ständiga ljud- och bildbrus. Jakten på nyheter, information och ständigt nya upplevelser får klinga av i tystnaden.

Bekymmerslöshet I betydelsen avsaknad av bekymmer. Ett undanträngt begrepp idag. Under vandringen märker man efter hand att ens egna bördor och ens egen ångest blir lättare. Vardagsoron och det som tynger sinnet klingar av. En friskvård som ingen terapi eller medicin kan ersätta.

Långsamhet Under vandringen i lagom lunk kommunicerar du med andra underliggande skikt och lämnar det rationella, det intellektuella och det logiska. Det finns tid för eftertanke och bön, tystnad och koncentration.

Andlighet Jordiskt och himmelskt, andligt och materiellt, synligt och osynligt, också här försvinner gränser. Att vandra som pilgrim är att vandra med Gud. Själva vandringen i sig bär på en andlighet som underlättar det inre arbetet med de existentiella frågorna: Varifrån och varthän? Själva varandet. Liv och död. Mening och meningslöshet. Glädje och sorg.

Delande Med själva delandet står och faller pilgrimsvandrandet. På den fysiska vandringen delar vi sociala frågor om familj, hem och jobb. Vi delar mat, vatten, ömma fötter, arbete och problem som dyker upp. Att få dela med sig av sin smärta, sina mödor, glädjeämnen och längtan. Du behöver inte öppna alla dina inre rum, bara tillräckligt många för att bjuda på den som är du själv.

vägvald

TEXT: LARS LINGIUS • & FOTO: HELENA BORGENBACK

En del livsavgörande vägval har han gjort, Pilgrimscentrums nye föreståndare Rickard Borgenback. Samtidigt valde Vägen honom. Så det bör inte förvåna att Hammarskjöldscitaten flödar ur denna norrbottning, formad till pilgrim på Dag Hammarskjöldsleden.

Andras väg har rastplatser i solen där de mötas. Men detta är din väg och det är nu, nu du inte får svika.

Gråt, om du kan, men klaga inte. Vägen valde dig – och du ska tacka.

I början av februari landade familjen i Vadstena, efter nio år i Gävle. Här bor nu Rickard och Helena med två av sina fem barn. Men hans livsvandring började i en liten by utanför Piteå och fortsatte inne i stan, där han bland annat byggde upp och ledde Akva Upplevelsecentrum, ett besökscentrum för Piteälven beläget vid Pite havsbad.

Men, som varje pilgrimsfärd värd namnet, vävs den yttre vandringen ihop med den inre. Och vem klarar av att göra en pilgrimsvandring utan att möta sig själv, sin Gud, sina medmänniskor och Guds hela skapelse?

Till det som format Rickard Borgenback hör hästen, kon och grisen på mormors och morfars hemman på gränsen mellan Västerbotten och Norrbotten. Hos dem föddes kärleken till djur och natur.

Bland det som format honom finns också erfarenheter som ingen människa önskar sig.

Gråt, om du kan, men klaga inte.

Fem barn har de, men kan krama bara fyra av dem. Hannes föddes 2002 med ett allvarligt hjärtfel.

– Utan vård lever man inte mer än tre dagar med det hjärtfelet, förklarar Rickard. Hannes blev nio år.

Fyra långa vistelser på sjukhus i Lund med jobbiga operationer, samtidigt som det fanns tre små barn till att ta hand om. Det var då, när Hannes var två år, som Rickard mottog kallelsen att bli präst.

– Jag gjorde ett kontrakt med Gud, att 'om Hannes klarar sig så ska jag ge mitt liv i tjänst för dig'.

Men Hannes dog.

– Jo.

Vad gjorde det med din kallelse?

– När vi väntade honom visste vi inte vilket kön det var på barnet. Men en natt drömde jag om en pojke som satt vid köksbordet och ritade, och på bilden skrev han "Hannes 6 år". Jag berättade drömmen för Helena och vi bestämde att om det är en pojke så heter han Hannes.

Och den drömmen bar dem.

– När vi var i Lund kom vi ihåg dröm-

RICKARD BORGENBACK är sedan februari i år pilgrimspräst och föreståndare för Pilgrimscentrum i Vadstena.

men, och visste att han skulle bli sex år. Så när Hannes dog efter nio år, kände jag stor sorg men också att Gud hade uppfyllt sitt löfte. Hannes var en fantastisk person som vi fick leva med i nio år.

Vägen valde dig – och du ska tacka.

– Under den perioden gick min tro från att vara ett intellektuellt svar på existentiella frågor till att bli en erfarenhet av att tron bär genom svårigheter. Livet fick en annan, större mening.

Och kallelsen tog tydligare form.

– En kollega på jobbet sa att 'du kanske ska bli präst'. Helena höll med, och så ringde hon till prästrekryteraren i Luleå stift.

Varför ringde du inte själv?

– Jag trodde inte att det var möjligt för mig att bli präst. Jag hade ju missat hela den kyrkliga "karriären" med att gå i söndagsskola, vara konfaldare och allt

det andra. Men stiftsrekryteraren tyckte att vi skulle ses, och då tänkte jag att det kanske är så att även min livserfarenhet behövs i kyrkan.

Ödmjuk och stolt i tro, det är detta: i Gud är jag intet, men Gud är i mig. Hammarskjöld igen.

– Så jag beslöt att lämna uppdraget på Akva Upplevelsecentrum och helt och fullt följa min kallelse.

År 2004 började Rickard läsa Svenska kyrkans grundkurs på Älvsbyns folkhögskola. Och 2009 vigdes han till präst för Luleå stift.

Däremellan, 2006, deltog han i en pilgrimsvandring längs Dag Hammarskjöldsleden mellan Abisko och Nikkaluokta.

– Jag tänkte på alla cylindrar. Där möttes mina stora intressen: tro, natur och friluftsliv. Det var starkt att få fira mässan på fjället.

En pilgrim var född. Och det lutar åt att han tar med sig andra pilgrimer på en vandring längs Dag Hammarskjöldsleden, kanske redan nästa sommar. ■

Pilgrimscentrum i Vadstena

I drygt 20 år har Pilgrimscentrum funnits i Vadstena för att ta emot pilgrimer som kommer och pilgrimer som stannar. Och för att sända vidare pilgrimer som fortsätter färderna. Det drivs av Linköpings stift och erbjuder kafé med hembakat, enkelt logi, vandringar och retreatar. Och, framför allt, ett regelbundet böneliv i samarbete med Vadstena och Dals församlingar. Den som vill vandra till Vadstena kan ta Katarinaleden norrifrån, Birgittaleden österifrån eller Franciskus- och Klosterlederna söderifrån.

Läs mer på pilgrimscentrum.se

PILGRIMSCENTRUM
Vadstena

En pilgrimsled genom Linköping

Genom Linköping följs två pilgrimsleder åt, Birgittaleden och Klosterleden, som båda leder mot Vadstena. För den som vill prova på att pilgrimsvandra kan sträckan genom Linköping vara en lagom dagsvandring att börja med.

Birgittaleden är en 145 km lång pilgrimsled i det öppna östgötska landskapet, från den historiska småstadsideyllen Söderköping, genom stiftsstadens Linköping till den heliga Birgittas stad, Vadstena. Det var den vägen som heliga Birgittas kvarlevor fördes när de kom från Rom 1374.

Klosterleden, som sträcker sig från Kolmården i norr och från Alvastra i söder till Vadstena, har fått sitt namn av att den passerar elva kloster och fem olika klostertraditioner.

Pilgrimsvandringen kan vara en vandring för att upptäcka ett flertal av Linköpings kyrkor, men den är även till skillnad från andra vandringar en resa inåt. Ett sätt att möta sitt eget inre, Gud och kanske även lära känna sina medvandrare på ett djupare plan. Bönen är därför en viktig del av pilgrimsvandringen.

En vandring genom Linköping
Börja förslagsvis vandringen vid Landeryds vita 1700-talskyrka. Den ursprungliga kyrkan byggdes på 1100-talet och dopfunten och krucifixet är kvar från den gamla kyrkan.

Inled dagen med att be heliga Birgittas bön: *Herre, visa mig din väg och gör mig villig att vandra den.*

Från Landeryds kyrka går du gångvägen ner till Stångån, över spången och vidare mot Hackeforsgården. Här finns en korsikon av vadstena-konstnären Djordje Cavkov, där både en pilgrimsrustad Birgitta och Frälsarkransen finns med.

Stanna för en rast vid Sankta Maria kyrka i Johannelund från 1963. Kyrkan är resultatet av ett unikt samarbete mellan dåvarande prästen Sam Aurelius och arkitekterna Höjer och Ljungkvist vilket gör att kyrkväggarna är fulla av små symboler som talar.

Vandra vidare längs Stångåns strand via Tannefors slussar in mot stan. Vill man så gör man en avstickare över ån till Tannefors och dess rödbrända

tegelkyrka från 60-talet. Mitt i city ligger S:t Lars klassiska 1800-talskyrka vars korvägg i marmor rymmer många hemligheter. Missa inte heller det nya glasfönstret från 2016.

Nu är det nog dags för lite mat eller en glass i centrum och på så sätt stötta våra lokala företagare.

Domkyrkan är en värld i sig att upptäcka. Pilgrimen hittar Via Sacra, som är en egen pilgrimsvandring inne i katedralen med Martin Lönnebos 18 frälsarkranspärlor. Stanna till vid Charlotte Gyllenhammars *Pilgrimen* även kallad "uteliggaren".

I Gottfridsberg ligger Ansgarskyrkan från 1970 som är en samarbetskyrka mellan EFS missionsförening och Svenska kyrkan.

Avsluta pilgrimsvandringen genom Linköping i Skäggetorps kyrka med sitt säregna sluttande tak från 1975 och dess altartavla som är en keramisk relief av Lis Löfed-Sjöholm.

På pilgrimscentrum.se hittar du kartor, böner och andra texter att ha med dig på din pilgrimsvandring.
Pax et Bonum – Frid och allt gott! ■

Tuva handlar åt dem som behöver

Text: Carolina Fransson • Foto: Axel Arkstål

Svenska kyrkan har sedan början av april hjälpt till med matinköp åt personer som inte rekommenderas att handla i mataffärer under den pågående coronapandemin. Servicen heter Mathjälpen. Tuva Fredin, prästkandidat och vikarie-
rande församlingspedagog, är en av dem som är ute och handlar.

– Vi som jobbar med Mathjälpen inom Svenska kyrkan arbetar i två olika grupper. Det är en grupp som tar emot beställningarna på förmiddagarna och en grupp som handlar samt levererar matkassarna under både för- och eftermiddag, förklarar hon.

Svenska kyrkan i Linköping har avtal

med Ica Signalen och Ica Maxi och leveransen av maten har skett med hjälp av hyrbilar från OK/Q8.

– Oftast är vi två anställda som handlar åt fyra till fem hushåll per dag. Vi har en vagn var och går runt och plockar. Den som är färdig först hjälper den andra. I kassan lämnar vi fakturaunderlag och de skriver ut ett kvitto. Kvittot blir ett betalningsunderlag till kunden, berättar hon.

När det är gjort packar Tuva alla mat-

varor i kassar och åker sedan runt till de olika adresserna och lämnar matvarorna.

– När jag kommer fram till adresserna ställer jag ner varorna, ringer på, backar så långt bak det går och berättar hur betalningen går till, säger hon.

Tuva har mött många som är i behov av hjälp med matinköp sedan Mathjälpen startade.

– Några är rädda och vågar nästan inte öppna dörren. Andra vill släppa in mig och bjuda på bullar, men då måste jag säga nej, förklarar hon.

Tuva arbetar i S:t Lars församling och många av dem hon handlar åt nu berättar att de i vanliga fall brukar vara på församlingens aktiviteter. Några brukar också följa de morgonböner församlingen har på Facebook.

– De är glada att vi når ut till dem nu också. Vi är en del av deras liv, säger de, och de tycker att det är skönt att få möta oss, säger hon. Det är häftigt att få vara med och göra något viktigt under den här tiden. I sommar kommer jag att fortsätta arbeta med mathjälpen. Det är många som behöver hjälp, säger Tuva. ■

SÅ KOMMER DU I KONTAKT MED

Mat- hjälpen

Du ringer till Mathjälpen, 013-30 35 75, som är bemannad vardagar 09.00–12.00. Du kan också mejla till linkoping.mathjalpen@svenskakyrkan.se

Leverans av mat kommer att ske nästföljande vardag. Det finns inte möjlighet att göra alltför omfattande inköp och man kan få hjälp av Mathjälpen en gång/vecka.

Läs mer på svenskakyrkan.se/linkoping/mathjalpen

Möten på nya sätt

Text: Helena Sederström • Foto: Royne Mercurio

Dagledigträffar, soppluncher och körer. Det är några aktiviteter som har ställts in under våren i våra församlingar. Mötesplatser för många med program av olika slag, samvaro vid borden och samtal ansikte mot ansikte.

Att fortsätta kyrkans diakonala arbete, som bland annat består av samtal, har varit viktigt under våren och när möjligheterna till fysiska möten har minimerats så har telefonerna gått varma. Jourhavande präst har förstärkt sin bemanning för att möta den ökande oron i samhället med anledning av coronaviruset. Det är fler präster som svarar i telefonen och öppettiderna har utökats i både telefon och i chatten.

– Ett sätt att ställa om vår diakoni

är att vi har kontakt med våra församlingsbor genom telefonsamtal, säger Anna Ramén, diakon som arbetar i Linköpings domkyrkopastorat. Många av kyrkans anställda har haft samtal med flertalet av äldre som bor i församlingarna.

– Jag är så glad över att jag fick möjlighet att jobba på det här sättet. Det har varit en underbar upplevelse, säger Lina Hedström Berg som är musiker i Domkyrkoförsamlingen. Den här uppsökande verksamheten känns nästan livsviktig i vissa fall. De allra, allra flesta uppger att de klarar sig bra. Att få vara någon som lyssnar känns stort.

Samtal på innergården i S:t Hans kyrka
I S:t Hans kyrka, som ligger vid

Ekholmens centrum, finns en trevlig innergård med växter och här finns nu en säker samtalsplats med fyra stolar och en plexiglasskiva mellan.

– Innergården har två separata ingångar från kyrkans norra sida, berättar Annika Johansson, församlingsherde och det finns ett skyddande tak.

Mot kyrkorummet har vi placerat insynsskydd. Här kan man samtala med någon man inte kan träffa annars. Platsen kan också användas för samtal med präst eller diakon. Platsen är bokningsbar för den som vill. Den bokas under kyrkans öppettider, samt andra tider när vi kan göra det möjligt att ha platsen öppen.

För bokning och mer information ring församlingsexpeditionen, 013-30 38 00 (vardagar 08.00-12.00). ■

Kristi himmelfärds dag

är dagen då Jesus efter uppståndelsen, enligt Nya Testamentet, lämnade jorden och fördes upp till himlen inför elva av apostlarna. Detta har firats sedan 300-talet och liksom påsk och pingst bygger dessa båda helger på måncyklerna. Av den anledningen infaller därför denna dag olika datum olika år. Någon egentlig årsdag av Kristi himmelfärd kan man alltså inte tala om. Den liturgiska färgen är vit på den här dagen.

40

**DAGAR EFTER ATT JESUS
UPPSTÅTT FRÅN DE DÖDA
LÄMNAD HAN JORDEN**

Och innan han lämnade jorden lovade han att alltid finnas närvarande hos oss människor.

*Den omtanke som
visas idag, kan bära
frukt imorgon.*

MAHATMA GANDHI

PINGSTEN ÄR DEN HELIGA ANDENS HÖGTID

Den heliga Anden är Guds osynliga närvaro. Den heliga Anden kallas för livets ande, och det är ingen tillfällighet. Ord som andedräkt och att andas påminner om livets grund. Anden jämförs ibland med en vind. Vi kan se hur träd böjer sig för vinden men vi ser inte själva vinden. På samma sätt är det med anden. Vi ser inte anden, men vi kan se verkningarna av anden i våra liv.

HELIGA TREFALDIGHETS DAG

Första söndagen i trefaldighetstiden är Heliga trefaldighets dag. Det är söndagen efter pingst. På Heliga trefaldighets dag firar vi treenigheten, Gud som Fader, Son (Jesus) och Ande.

Kyrkans tre största högtider berättar tillsammans om treenigheten:

- Julen: när vi firar att Gud föds som människa.
- Påsken: då vi firar Jesu död och uppståndelse.
- Pingsten: som firar Anden som gav kraft åt lärjungarna att fortsätta sitt uppdrag att leva vidare.

JOHANNES DÖPARENS DAG

firas 24 juni och är tillägnad minnet av Johannes Döparens födelse. Den är en av kyrkoårets äldsta helger. Att Johannes Döparen föddes vid denna tid på året anses grundat på ett stycke i Lukas evangelium där det nämns att Johannes föddes sex månader före Jesus. Seden att fira denna högtid upptogs på 400-talet, omkring ett sekel efter det att man börjat fira Jesu födelse i juletid.

Johannes döparen, målning av Guido Reni.

JESUS – VÄRLDENS LJUS

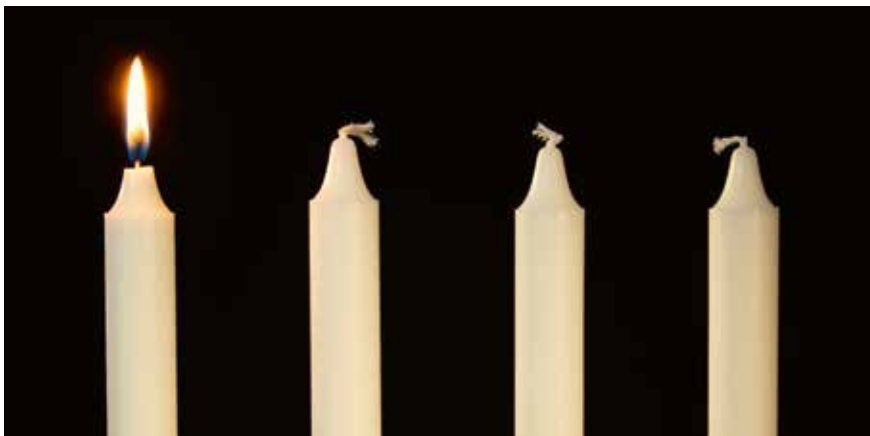

Varje påsk tänds ett nytt stort påskljus, som en symbol för att Jesus har uppstått. Ljuset är tätt när kyrkan är öppen under den tid på kyrkoåret Jesus efter uppståndelsen fanns kvar på jorden. Efter Kristi himmelfärds dag tänds ljuset inte längre, förutom i samband med dop. Det blir en påminnelse om det nära sambandet mellan dopet och uppståndelsen och att vi genom dopet blir Guds barn och får del av det eviga livet.

KYRKOÅRET BÖRJAR MED ADVENT

Den första dagen i kyrkoåret är söndagen den första advent. Kyrkoåret slutar klockan 18 på lördagen före första adventssöndagen, samtidigt som adventshelgen börjar. Enligt gammal tideräkning börjar en helgdag alltid klockan 18 kvällen före. Det är förklaringen till att vi i Sverige firar många "aftnar" som midsommarafton eller julafton.

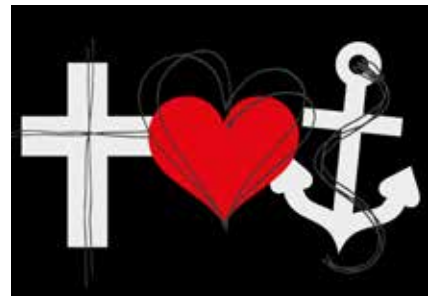
I kyrkoårets kalender har varje söndag och helgdag ett eget namn och ett eget tema. Tre olika bibeltexter och en psalm ur psaltaren i Bibeln hör till varje söndag. Bibeltexterna berättar bland annat om Jesus liv, död och uppståndelse.

ANMÄLAN ÄR ÖPPEN TILL HÖSTENS KONFIRMATION

Är det bara jag i hela världen som tänker så här? Ligger någon annan vaken just nu och frågar sig samma sak? Oroar sig andra i min ålder för det här? Du är inte ensam om att fundera över livet. Varje år väljer över 25 000 tonåringar att konfirmeras i Svenska kyrkan. För många blir konfirmationen en chans att utforska både sig själv och andra, att få testa sina åsikter och värderingar.

Nu är anmälan till höstens konfirmation öppen. Gå in och läs mer och anmäl dig på konfirmandlinkoping.se

GYMNASIEKONFIRMATION

Gruppen är till för dig som går på gymnasiet men av någon anledning inte blev konfirmerad i "8:an". Vi ses en till två måndagskvällar i månaden i S:t Lars kyrka, mitt i city och åker på två stadsresor med övernattningar under året.

Läs mer och anmäl dig på svenskakyrkan.se/linkoping/gymnasiekonfirmation

En annorlunda sommar

Text: Karin Thorén • Foto: Royne Mercurio

Min mamma skrev dagbok om somrarna när jag var liten. Små, svarta skrivböcker som fylldes med text. För något år sedan tog hon fram dagböckerna och vi bläddrade tillsammans.

Det som blev allra tydligast var att vi gjorde samma saker, sommar efter sommar. Vi läste om torpet vi hyrde på gården utanför Bjärka Säby slott. Om bad i Sturefors och minigolf i Valla. Om glass på slottet och att släkten samlades på födelsedagskalas. Någon blev stucken av en geting och ett par gånger varje sommar fick vi följa med ut i hagen och hämta en nyfödd kalv. Varje sommar skedde ungefär samma saker och samtidigt var varje sommar unik.

Den senaste tiden har jag tänkt ofta på sommardagböckerna. Hur skulle

mitt barnjag reagerat om en av dessa somrar plötsligt skulle ställas in? Eller i vilket fall bli helt annorlunda mot alla de andra? Mycket av det vi gjorde då är inte möjligt sommaren 2020. Med dagens restriktioner hade vi inte ens tagit oss till mina farföräldrar i Östergötland utan blivit kvar hemma. Mitt barnjag hade varit väldigt ledsen och känt stor sorg, det är jag övertygad om. När skolan sedan började igen hade hon känt förlust, som bestulen på ett sommarlov.

Den här våren och månaderna som ska komma har många av oss något att sörja. Ett förlorat sommarlov kanske låter mindre viktigt i jämförelse med allvarligare förluster. Men jag tror ändå att vi är många som ser med oro på sommaren som kommer och som redan

nu sörjer att den inte blir som vanligt. Vi är många som brukar samla släkten på sommarkalas. Vi är många som brukar resa runt i Sverige och besöka vänner. Vi är många som har traditioner i våra liv som upprepas varje sommar men som ändå upplevs som unika varje år.

Vårens händelser med coronapandemin är en kris för hela samhället och för oss alla. En kris är en form av förlust för något har förlorats. När vi erkänner för oss själva att vi har varit (och är) med om en förlust den här våren kan också det viktiga sorgearbetet få börja. Jag tror att det kan vara till stor hjälp för att hantera den situation vi alla nu delar.

Ett sorgearbete låter kanske dramatiskt men är nödvändigt vid alla förluster för att vi ska kunna hitta nya sätt att leva

vidare. Det hjälper psyket att orientera sig i en förändrad situation. Du kan tänka på sorgearbetet som en sorts inre kompass som hjälper dig att hitta vägen i den snåriga skog som livet ibland kan upplevas som.

Här kommer ett försök att sammanfatta det som händer när vi försöker bearbeta en förlust och hitta nya stigar:

Kompassens nya riktning nås med hjälp av ett antal steg. Det första steget innebär att erkänna vad som förlorats, både intellektuellt och känslomässigt.

Det andra handlar om att genomleva sina känslor. Alla känslor får finnas! Våga till exempel vara arg på alla förändringar som sker runtomkring dig!

Det tredje steget visar vikten av att hitta nya sätt att leva på. Här söker vi aktivt de nya stigarna och vågar gå på dem.

Det fjärde och sista steget handlar om att nyorientera sig, att flytta sin känslomässiga energi från det som var till det som är.

Jag tror att den här vårens händelser behöver sörjas för att vi ska hitta nya stigar att vandra på längs vår livsväg. Jag tror att vi alla har en inre kompass som kan hjälpa oss med det.

”Det kommer nya påskar” sa statsministern i en presskonferens för någon månad sedan. Det gör det, nya påskar och nya sommarlov. Det kan samtidigt vara en klen tröst sommaren 2020. Just den här sommaren kommer

inte igen. Psalmens ord blir plötsligt viktigare än någonsin:

*Blott en dag, ett ögonblick i sänder,
vilken tröst, vad än som kommer på!
Allt ju vilar i min Faders händer.
Skulle jag, som barn, väl ängslas då?*

Sommaren 2020 kan ändå rymma ögonblick av glädje. Där kan finnas gemenskap och vila. Där kan finnas glass, bad och oväntade händelser. Det beror på dig och mig. Och på vädret... ■

Hemester...

...är en semester som ägnas i eller i närheten av hemmet. Ordet är ett teleskopord bildat av hemma och semester. I rådande tider vill vi med detta uppslag tipsa om flera fina platser vi har i vår närhet som kan bli en fin utflykt corona-sommaren 2020!

SLOTS- & DOMKYRKOMUSEUM

Välkommen till Linköpings slott – ett museum för hela familjen! Följ byggnadens 900-åriga historia och se slottets olika byggnadsfaser i 3D från 1100-talet och fram till idag. En förvandling från biskopsborg till kungligt slott och landshövdingeresidens. Ta del av historien om Slaget vid Stångebro, Linköpings blodbad, slotts- och katedralbygge, biskopar, kungar och mycket mer. I vår skattkammare visas kyrkligt silver och unika textilier och Vadstenabroderier från sent 1300-tal och framåt.

I skrivande stund är museet stängt men planerar att kunna öppna igen efter midsommar – håll dig uppdaterad om våra öppettider här: lsdm.se

ASKEBYS 1100-TALSKYRKA

15 km från Linköping ligger Askeby. Bredvid Askeby kyrka finns en äng och en park med skuggande fruktträd runt den tillhörande församlingsgården. Perfekt för fikakorg eller utomhuslek. Här finns också två vindskydd och grillplats för er som vill stanna längre. Själva kyrkan har en storslagen historia från det mäktiga nunneklostrets tid. Kyrkan, som är från 1100-talet, stod på sin höjdpunkt år 1444 när den återinvigdes. Man kan fortfarande se den röda tegelkyrkan med rikt ornamenterade korsvalv och konsthantverk av världsklass, trots att fasaden nu är av vit puts. Genom århundraden har kyrkan fungerat som församlingskyrka och avskild klosterkyrka, till dess de sista nunnorna vid reformationen 1527 behövde lämna klostret och flytta till Vreta kloster. Klosterföreningen har kontinuerliga visningar samt en visualisering i ord och bild över cistercienserklostrets historia. Öppet dagtid under sommaren, juni-augusti.

Läs mer på svenskakyrkan.se/akerbo/askeby-kyrka

VANDRA ASKALEDEN

Vid Lilla Aska griftegård finns två fina leder att vandra: en lättare led som är 2 km lång och som är relativt enkel att gå, samt den något längre leden som är 4,2 km som har lite mer varierat underlag. Båda lederna startar på samma plats, vid ekonomibyggnaden på Lilla Aska griftegård, och delar sig sedan efter ca 1 km. Lilla Aska är rikt på kulturhistoria och har unik natur. Därför lämpar sig leden väl även för den som vill ta en promenad och samtidigt lära sig något nytt.

Läs mer om leden och ladda ner en karta här: svenskakyrkan.se/linkoping/askaleden

UPPTÄCK DOMKYRKAN – SVERIGES BÄST BEVARADE MEDELTIDA KATEDRAL

Vad vore Linköpings silhuett utan vår domkyrka? Med sitt ärgade koppartak och höga torn syns den på flera mils avstånd. Ett mästerverk i kalksten som började byggas på 1200-talet. Domkyrkan håller öppet varje dag 09-18 året runt, och det finns mycket att upptäcka på egen hand.

I golvet döljer sig en skatt där Frälsarkransens pärlor finns nedsänkta och inbjuder till en vandring runt katedralen och inåt i oss själva. Du kan ladda ner och använda mobilappen *Via Sacra* som guide till Frälsarkransens pärlor om du vill. Det finns även en app för konstverken som heter *Linköpings domkyrka*.

Under sommarveckorna 26-33 erbjuds bön och guidning tre gånger/vecka:

Tisdagar	09.00	Morgonbön och guidning
Torsdagar	12.00	Middagsbön och guidning
Söndagar	09.00	Morgonbön och guidning

Välkommen in och finn en stunds ro i kyrkbänken, tänd ett ljus i någon av våra ljusbärare, vandra runt och beskåda sommarens utställning av Inger Hasselgren eller lek en stund vid barnens altarskåp.

Läs och lär dig mer om vår stads fantastiska katedral här:
svenskakyrkan.se/linkoping/upptack-katedralen

VÄLKOMMEN TILL VRETA KLOSTERS KYRKBY

Ta med fikakorg och gör en utflykt till Vreta klosters unika kyrkby. Kyrkan är en av vårt lands mest intressanta medeltida byggnader, den uppfördes i början av 1100-talet. Inne i kyrkan finns ett museum. I kyrkbyn återstår idag ruinerna av Sveriges första kloster som under flera hundra år var landets förnämsta. I området finns ett baptisterium, en tidigkristen dopanläggning som fanns före klostret. Klosterhuset, som idag rymmer utställningar, är ett ståtligt spannmålsmagasin från slutet av 1200-talet. Här finns också fler historiska byggnader och platser, bland andra Fattigstugan, Gamla prästgården, Gamla klockaregården, Liktorget och Tiondeboden. Vill du lära dig mer om området hittar du informationsfoldrar i kyrkan och klosterhuset. Barnens upptäcktsfärd – roliga klurigheter för barn hittar du i klosterhuset. I kyrkbyn finns bänkbord och i det Gamla stallet hittar du toaletter.

Information om öppettider m m hittar du här:
svenskakyrkan.se/vretakloster/vreta-klosters-kyrka

TRAPPAN som leder
upp till kyrkklockorna.

BIBLIOTEKET idag fyllt med
böcker och pärmar.

TRAPPAN upp till biblioteket är
både smal och snäv.

Domkyrkans hemliga rum

TEXT & FOTO: AXEL ARKSTÅL

Linköpings domkyrka har en historia som sträcker sig ända tillbaka till 1000-talet. Under sin långa tid har kyrkan genomgått många förändringar, bränder och renoveringar, vilka alla har influerat och format den kyrka vi ser idag. I och med detta, samt det faktum att kyrkan än idag är en levande kyrka med moderna behov, existerar många rum och utrymmen som besökare sällan får tillfälle att se.

Rum i väggarna, raserade trappor och dolda gravvalv är bara några av de hemligheter som finns i Domkyrkan.

Längst in i katedralen i Thomaskapellet finns en dörr som hålls låst. Bakom den hittar vi ett mindre rum som i sin tur leder vidare till ytterligare en dörr, vilken är beslagen med flera järnband. Den leder i sin tur till en väldigt smal och, som alla gamla trappor i Domkyrkan och liknande medeltida byggnader, brant trappa som får en att fundera på vad som egentligen är skillnaderna mellan en trappa och en stega. Något som är ovanligt för just den här trap-

pan är att den går i spiral mot vänster istället för höger, som var normen under medeltiden. Att bygga trapporna så branta och högerroterande var en metod som användes för att underlätta för försvarare om byggnaden blev angripen. En högergående spiraltrappa begränsar möjligheterna för högerhänta anfallare att svinga sina vapen då mittpelaren är i vägen. På samma sätt så underlättar den för retirerande försvarare som i sin tur får mer manövreringsutrymme.

Vid toppen av spiraltrappan kommer man ut i ett litet rum på några få kvadratmeter. Idag finns här ett bibliotek

TRE KYRKKLOCKOR upptar hela det utrymme som döljer sig bakom de fyra långsmala fönstren i tornet.

DET MAGNIFIKA ROSETTFÖNSTRET över kyrkporten sett inifrån.

med gamla böcker, upplyst av ett litet fönster samt den modernare taklampan. Vad rummet var tänkt att användas till när det byggdes under medeltiden vet vi tyvärr inte.

Runtom i Domkyrkans väggar kan du hitta fler dörrar och bakom dessa döljer sig fler trappor. Eftersom katedralen har byggts ut, renoverats och gjorts om många gånger har många av de trapporna som en gång i tiden använts rasat igen eller blockerats då nya trappor byggts och de gamla blivit överflödiga.

Ingenstans är det så tydligt att Domkyrkan är en levande kyrka som i klocktornet. Där hittar vi idag kontor, personalrum, musikrum och Setterquist & Son's fantastiska orgel, alla sammankopplade av ett virrvarr av trappor och gångar. Några moderna och andra betydligt äldre. I toppen av ännu en brant, nu höger-gående, spiraltrappa kommer du upp bakom det stora rosettfönstret som sitter över porten in i kyrkan. Här finns idag bland annat kyrkans sprinklersystem.

I de övre delarna av tornet övergår spiraltrapporna till raka trätrappor med bredare steg. Dessa fortsätter uppåt, in i en stor kammare som används för förvaring, bland annat av de gamla klockvisarna. Vidare uppåt finns själva klockrummet, där de tre stora gjutna kyrkklockorna hänger. Här finns också ett gammalt kontor för klockringaren som manuell startade klockringningen innan de blev automatiserade. Det märks att behoven har ändrats, saker har tillkommit, rum har byggts om och utökats. Ingen trappa är den andre lik och det är ibland svårt att hitta rätt i tornet. Över klockorna ligger ett rum som trots sin storlek och takhöjd är väldigt trångt att röra sig i. I den sista stenlagda delen av tornet finns det gamla och de nya urverken.

PÅ VINDEN hålls taket upp av hundratals balkpar längs med hela katedralen.

STENTRAPPAN i tornet som inleder klättringen till toppen.

Även över de höga valven i kyrkan finns utrymmen som sällan besöks. Längs hela Domkyrkan, mellan koppartaket och salen nedanför, finns vinden. Ett utrymme som är lika stort som resten av katedralen. Rad efter rad med bjälkar som håller upp taket, trappor och gångar som ger tillträde till kyrkans två mindre torn som vätter mot Ågatan. Här syns resterna efter de nu igensatta trapporna, som troligtvis ledde till de nämnda tornen innan kyrkan byggdes om.

Linköpings Domkyrka döljer fler hemligheter än vad som har nämnts i artikeln och eventuellt fler än vad vi ens känner till idag. Passa på att besöka kyrkan och lär dig mer om Sveriges bäst bevarade medeltida katedral och dess hemligheter.

Se fler bilder från Domkyrkans hemliga rum på hemsidan svenskakyrkan.se/linkoping/domkyrkans-hemliga-rum

I ETT AV TORNRUMMER förvaras de sköldar som inte får plats i katedralen.

Att möta en pandemi på flykt

För människor som lever i ett trångbott flyktingläger där tillgången till rent vatten är en lyx är det nästintill omöjligt att hålla social distans och "slösa" vatten på handtvätt. Coronapandemin försvårar en redan utsatt situation för människor som lever på flykt, i kontexter där det råder brist på allt.

"Hur ska jag kunna oroa mig för en pandemi och för att tvätta händerna tillräckligt ofta, när jag knappt har vatten att laga mat med?"

Så säger många kvinnor som lever på flykt i Syrien. Sedan 2011 har landet varit drabbat av krig och miljontals människor har tvingats lämna sina hem. Många män har försvunnit eller är frånvarande på grund av kriget, kvar finns kvinnorna som ensamma tvingas ta ansvaret för ett helt hushåll.

– Folk oroar sig mer för att få fram mat än för pandemin, säger Rania Salameh som arbetar som humanitär handläggare på Act Svenska kyrkan.

Ökat tryck på kvinnor

Människor i flyktingläger har mer

akuta problem än pandemin att oroa sig för då behovet av mat, vatten och basala förnödenheter är stort. Och för många kvinnor är situationen särskilt utmanande.

– Många kvinnor ansvarar för hela hushållet. De ska inte bara ordna med mat och vatten, utan också se till att barn och unga är skyddade och stannar inomhus då det råder utgångsförbud, berättar Rania Salameh.

Behovet av stöd är stort

Act Svenska kyrkan stödjer sedan tidigare insatser på flera platser i nordöstra Syrien och arbetar genom lokala partner som kan den lokala kontexten. Och samtliga vittnar om att behoven är enorma.

– Nu är det nödvändigt att utöka de humanitära insatserna och till det behövs mer insamlade medel, säger Rania Salameh.

Hon understryker vikten av att inte ställa om alla insatser till att hantera covid-19, då de akuta humanitära behoven som fanns innan pandemin är fortsatt akuta.

– Vi behöver ha kvar de befintliga insatserna och anslå utökade medel till att bekämpa coronapandemin på plats.

Nya sätt att arbeta på

Verksamheten till stöd för flyktingarna fortsätter, men sättet att arbeta på har förändrats.

– Mycket av verksamheten har styrts om och nästan all kontakt sker nu via sociala medier och per telefon. Informationsmaterial om hur man skyddar sig mot covid-19 har tryckts upp och spridits och så kallade recreational kits, pysselkit, delas ut till barnen så att de kan sysselsätta sig medan de sitter i karantän.

Att erbjuda social stöttning är extra viktigt nu menar Rania. Det här är hårt prövade människor som har flytt ett flertal gånger under sina liv.

– Bara att någon ringer upp för att höra hur du mår betyder oerhört mycket för den som sitter i karantän. Det psykosociala stödet ger tröst. ■

act
Svenska kyrkan

Foto: Daniel Felkel/PHIA/ACT Alliance/Kon

**HUR STANNAR MAN
HEMMA UTAN NÅGOT HEM**

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

VI LEVER ALLA UNDER SAMMA HIMMEL

Tillsammans med partner världen över ger Act Svenska kyrkan människor i utsatta situationer tillgång till hygienartiklar, skyddsutrustning, matpaket och information om hur spridningen av coronaviruset kan minskas. Tillsammans gör vi skillnad.

SWISHA DIN GÅVA TILL
900 1223

svenskakyrkan.se/act

BERGA FÖRSAMLING

KYRKOR: Berga kyrka, Söderleden 46

• Vidingsjö kyrka, Vidingsjö by 2

HEMSIDA: svenskakyrkan.se/berga

E-POST: linkoping.berga@svenskakyrkan.se

FÖRSAMLINGSHERDE:

Kjerstin Petrelius Allard 013-30 39 01

FACEBOOK: facebook.com/bergaforsamling

DOMKYRKOFÖRSAMLINGEN

KYRKOR: Domkyrkan, S:t Persgatan

HEMSIDA: linkopingsdomkyrka.se

E-POST: linkoping.domkyrkoforsamling@svenskakyrkan.se

EXPEDITION: 013-30 37 00

FÖRSAMLINGSHERDE:

Helen Olsson 013-30 37 02

FACEBOOK: facebook.com/linkopingsdomkyrka

GOTTFRIDSBERGS FÖRSAMLING

KYRKOR: Ansgarskyrkan, Hjälmgatan 17

HEMSIDA: svenskakyrkan.se/gottfridsberg

E-POST: linkoping.gottfridsberg@svenskakyrkan.se

FÖRSAMLINGSHERDE:

Peter le Clercq 013-30 38 81

FACEBOOK: facebook.com/ansgarskyrkanlinkoping

JOHANNELUNDS FÖRSAMLING

KYRKOR: Sankta Maria • **BESÖKSADRESS:**

Mariagården, Skogslyckegatan 3

HEMSIDA: svenskakyrkan.se/johannelund

E-POST: linkoping.johannelund@svenskakyrkan.se

FÖRSAMLINGSHERDE:

Örjan Wenhult 013-30 39 51

FACEBOOK: facebook.com/johannelundsforsamlinglinkoping

LANDERYDS FÖRSAMLING

KYRKOR: Landeryds kyrka • S:t Hans kyrka,

Ekholmen centrum 8 • Hackeforsgården, Askhagsvägen 8

HEMSIDA: svenskakyrkan.se/landeryd

E-POST: linkoping.landeryd@svenskakyrkan.se

FÖRSAMLINGSHERDE:

Annika Johansson 013-30 38 02

FACEBOOK: facebook.com/landerydsforsamling

RYDS FÖRSAMLING

KYRKOR: Mikaelsskyrkan, Mårdtorpsgatan 61

HEMSIDA: svenskakyrkan.se/ryd

E-POST: linkoping.ryd@svenskakyrkan.se

FÖRSAMLINGSHERDE:

Karin Larsdotter 013-30 38 51

FACEBOOK: facebook.com/mikaelskyrkan

SKÄGGETORPS FÖRSAMLING

KYRKOR: Skäggetorps kyrka, Skäggetorps Centrum 20A

HEMSIDA: svenskakyrkan.se/skaggetorp

E-POST: linkoping.skaggetorp@svenskakyrkan.se

FÖRSAMLINGSHERDE:

EXPEDITION: 013-30 39 80

TF FÖRSAMLINGSHERDE:

Emil Holmgren 013-30 39 82

FACEBOOK: facebook.com/skaggetorpsforsamling

S:T LARS FÖRSAMLING

KYRKOR: S:t Lars kyrka, S:t Larsgatan/Storgatan

• Tannefors kyrka, Augustbergsgatan 27

EXPEDITION: 013-30 37 50

FÖRSAMLINGSHERDE:

Catharina Helmersson 013-30 35 88

FÖRSAMLINGSHERDE:

Fredrik Olofsson 013-30 37 81

HEMSIDA: svenskakyrkan.se/stlars

E-POST: linkoping.st.lars@svenskakyrkan.se

FACEBOOK: facebook.com/svenskakyrkanstlars
facebook.com/tanneforskyrka

KONTAKT

VÄXEL

013-30 35 00

linkoping.info@svenskakyrkan.se

PASTORSEXPEDITION

013-30 35 50

linkoping.pastorsexpedition@svenskakyrkan.se

DIAKONICENTRUM

013-30 35 05

linkoping.diakonicentrum@svenskakyrkan.se

SJUKHUSKYRKAN

010-103 00 00 (sjukhusets växel)

linkopingssjukhuskyrka.se

STUDENTPRÄSTERNA

Anders Facks 070-603 97 60

anders.facks@svenskakyrkan.se

kyrkanpauniversitetet.nu

FINSKSPRÅKIG VERKSAMHET

Pekka Pykäläinen 0141-20 29 32

pekka.pykalainen@svenskakyrkan.se

GRIFTEGÅRDSEXPEDITION

013-30 36 00

linkoping.griftegard2@svenskakyrkan.se

svenskakyrkan.se

DOMPROST

Peter Lundborg 013-30 35 02

peter.lundborg@svenskakyrkan.se

FÖLJ OSS

facebook.com/svenskakyrkanlinkoping

Instagram: svenskakyrkanlinkoping

BLI MEDLEM

I SVENSKA KYRKAN

Du är välkommen att bli en del av Svenska kyrkans gemenskap oavsett vem du är. Läs mer på svenskakyrkan.se/linkoping/ bli-medlem eller kontakta pastorsexpeditionen.

DOP, VIGSEL & BEGRAVNING

Vill du låta döpa dig eller ditt barn? Planerar ni ert bröllop? Vill du boka begravning? Kontakta pastors-expeditionen så hjälper vi till med bokning av kyrka, präst m m. Dop kan du också boka på webben. svenskakyrkan.se/linkoping/dop

LIVET PÅ GRIFTEGÅRDARNA

CEREMONIPLATSER UTOMHUS

Att ha en avskedsceremoni, att kunna ta ett värdigt avsked, är en mycket viktig del i sorgearbetet.

I de speciella tider vi lever i nu, med uppmaning till social distans och restriktioner angående antal personer som får samlas i grupp, kan det vara svårt att veta hur man ska göra. Som ett led i att underlätta har vi nu iordningställt ceremoniplatser utomhus. Detta ger en möjlighet att ta ett värdigt sista avsked ute i den friska luften, under så säkra förhållanden som möjligt.

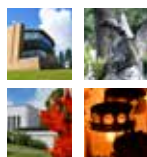
Mitt i allt det tråkiga vi nu upplever befinner vi oss samtidigt i den vackraste tiden på året, vilket ger oss denna möjlighet. Dessa platser har vid ceremonitillfället ett tält för att skydda mot sol såväl som regn.

Platserna har utrymme för grupper upp till det högsta antal som regeringen tillåter, och passar både för begravning enligt Svenska kyrkans ordning och för borgerlig begravning.

Ceremoniplatserna kan bokas helgfri tisdag-fredag, och bokas hos pastorsexpeditionen, gällande begravning enligt Svenska kyrkans ordning, eller hos griftegårdsexpeditionen, gällande borgerlig begravning.

Observera att platserna endast är avsedda för ceremonier, vilket innebär att det inte är möjligt att arrangera en efterföljande minnesstund där.

Läs mer på svenskakyrkan.se/linkoping/griftegard

GRIFTEGÅRDSFÖRVALTNINGEN • GRIFTEGÅRDAR: Centrala griftegårdarna

• Lilla Aska • Landeryd • HEMSIDA: svenskakyrkan.se/linkoping/griftegard •

E-POST: linkoping.griftegard2@svenskakyrkan.se • GRIFTEGÅRDSEXPEDITION PÅ

ÅGATAN 40: 013-30 36 00 BESÖKS- OCH ÖPPETTIDER: vardagar 10.00-11.45,

13.00-15.00 • INSTAGRAM: [@livetpagriftegardarna](https://livetpagriftegardarna)

**Du är inte ensam
om att fundera
över livet.**

Konfirmation

**Du är
viktig.**

Linköping

konfirmandlinkoping.se

Svenska kyrkan